

сучасному етапі розвитку людства можемо з упевненістю стверджувати, що монополістичний характер взаємин людини з природою порушує нормальний перебіг розвитку навколишнього середовища і неодмінно призведе до деградації людського виду та масштабної екологічної катастрофи. З упевненістю можна стверджувати, що «питання про відповідальність науки є насправді питанням про відповідальність кожної людини, яка має сприяти відповідальному використанню всіх речей, включаючи науку, і яка не може ухилитися від взаємодії з іншими людьми навіть у світовому масштабі» [1, с.46]. Намагаючись визначити норми поведінки людини і природи, М.Мойсеїв увів поняття «екологічний імператив», який означає, що певні види людської діяльності, особливо ступінь впливу людини на навколишній світ, повинен бути суворо обмеженим і контрольованим [див.: 3, с.5-6].

Отже, у кожної людини, яка причетна до сучасного науково-технічного поступу, є вибір: або далі сповідувати ідеал ціннісно нейтральної науки, не відповідаючи за свої дії, або ж, змінивши норми і цінності, сприяти подоланню найнебезпечніших тенденцій розвитку людства у ХХІ ст.

1. Агацци Э. Моральное измерение науки и техники /Агацци Э.; [Перевод с англ. И.Борисовой. Научный редактор В.А.Лекторский]. – М.: МФФ, 1998. – 344 с.

2. Маслоу А. Новые рубежи человеческой природы. – М.: Смысл, 1999. – 425 с.

3. Моисеев Н.Н. Современный антропогенез и цивилизационные разломы. Эколого-политологический анализ / Н.Моисеев // Вопросы философии – 1995. – №1. – С. 3-30.

4. Фролов И.Т., Юдин Б.Г. Этика науки. Проблемы и дискуссии / В.Фролов, Б.Юдин – М.: Политиздат, 1986. – 399 с.

Леонід Підкамінь

Чернівецький національний університет
імені Юрія Федьковича, м. Чернівці

ІНФОРМАЦІЙНИЙ АСПЕКТ ВПЛИВУ ЛЮДИНИ НА РОЗВИТОК РЕАЛЬНОСТІ

Згідно сучасних уявлень природознавства Реальність являє собою надзвичайно складну, структурно високоорганізовану енергоінформаційну систему взаємопов'язаних між собою об'єктів матеріальної (речовинної) та польової природи, яка послідовно саморозвивається у просторі і часі по чітко

визначеним законам. При цьому, останні досягнення науки, як її теоретичних положень, так і експериментальних робіт, однозначно вказують на визначальну роль Інформації, як окремого елементу Реальності, у всіх, без винятку, процесах взаємодії та розвитку її об'єктів на різних рівнях їх структурної організації, включаючи і всю сукупність біологічних, соціальних, біосферних та планетарних процесів.

Відповідно до основних принципів енергоінформаційної концепції будови Реальності якраз співвідношення енергії й інформації визначає якісний рівень організації системи, ступінь її еволюційного розвитку (рис.1) [1-4]. Залишаючи, у даній роботі, без обговорення питання природи наявності чи появи енергії на початковій стадії процесу, відображеного на рис.1, зацентруємо увагу на неможливості реалізації навіть найпростіших елементів структурної організації енергії (плазменний рівень-поява елементарних часток) без управляючої дії інформації.

Зрозуміло, що подальший послідовний розвиток супроводжується поетапним ускладненням структури окремих об'єктів Реальності і відповідно якісною зміною співвідношення системних рівнів енергія-інформація (у сторону зростання об'єму інформації), характерного для певної ступені їх еволюційного розвитку (рис.1).

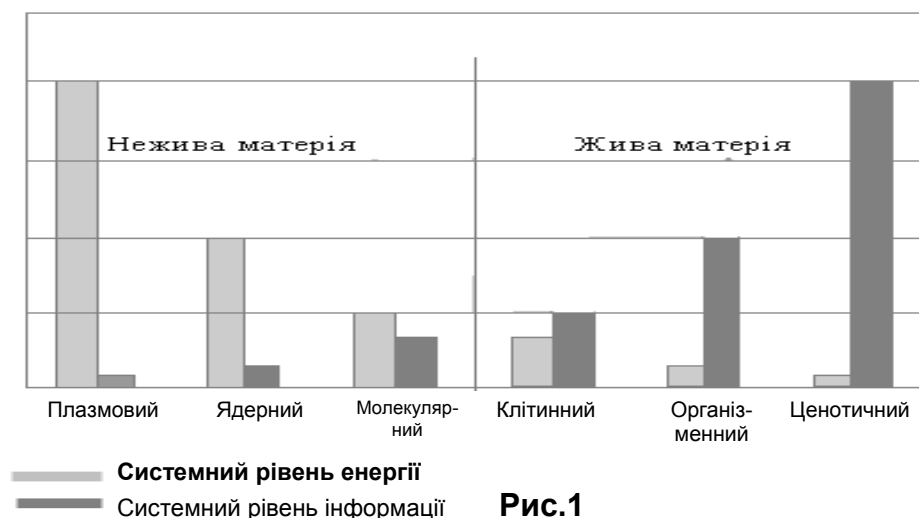

Рис.1

Враховуючи, що еволюційне ускладнення структури саморозвиваючої системи пов'язане з наявністю нової, більш високого рівня, інформації, яка може з'явитися тільки як результат творчої (інтелектуальної) діяльності окремого елементу самої системи, то ми однозначно приходимо до розуміння суттєво визначального впливу Людини (творчої особистості) на процес послідовного розвитку Реальності.

Звичайно, у наявній програмі реалізації окремих етапів становлення Реальності передбачений і «організмений» етап (рис.1), з Людиною, як вищою формою живої «розумної» матерії, але передбачено і надання Людині «права вибору», що кардинально розширяє якість та кількість нових, потенційно можливих варіантів її впливу на енергоінформаційні процеси Реальності. Тут на Людину покладаються і надзвичайна відповідальність, і великі сподівання стосовно активізації розвитку Реальності та досягнення вищих рівнів, аж до реалізації енергоінформаційної сутності ценотичного або позапланетарного рівня, здатної стати Творцем нових типів Цивілізацій.

З огляду на вищевикладене, розглянемо окремі елементи взаємодії та впливу Людини на оточуюче середовище (Природу), акцентуючи увагу на інформаційній складовій цього енергоінформаційного процесу.

Сучасна матеріальна (енергетична) сторона діяльності Людини по забезпеченню свого комфортного «фізичного» існування характеризується значними досягненнями і високим технологічним розвитком, але супроводжується суттєвим погіршенням екології оточуючого середовища та зменшенням природних енергоресурсів і, головне, не сприяє системному розвитку Реальності. Суспільство неадекватно сприймає, або зовсім не сприймає, той факт, що у результаті своєї розумової, емоційної, чуттєвої діяльності, при різноманітних процесах взаємодії з оточуючим середовищем Людина продукує потужний енергоінформаційний об'єкт-«мислеформу», що потенційно здатний впливати на все, що відбувається у Природі [2]. Сукупність «мислеформ» окремих людей формує (за гіпотезою Вернадського В.І.) абсолютно новий елемент нашої планетарної системи-«НООСФЕРУ» («Інформаційне Поле Землі»), яка повинна виконати роль посередника при майбутніх взаємовідносинах з іншими Цивілізаціями [5, с.6].

Але для нас дуже важливим є той факт, що існує тісний взаємозв'язок між характером розвитку суспільства і параметрами «НООСФЕРИ». Позитивна енергія та інформація, що супроводжує «правильну» діяльність суспільства, формує сприятливий для його життєдіяльності склад «НООСФЕРИ» і навпаки.

Але на сьогодні параметри якісних показників інформаційної та енергетичної складових «НООСФЕРИ» далекі від бажаних, суспільство повинно суттєво змінити вектор свого впливу на процес формування «НООСФЕРИ». Цю глобальну задачу можна вирішити тільки на шляху підвищення рівня «духовності», «інтелекту», «творчості», «етики», «моралі» та «людяності» більшості членів суспільства і, головне, розуміння нашої єдності з Природою. Ця єдність, крім чітко визначених багаточисельних

взаємозв'язків матеріального і енергетичного характеру, суттєво обумовлена наявністю в енергоінформаційній структурі Людини трьох системних рівнів, які принципово являються надбанням самої Реальності. Мова йде про відомі у езотеричній науці три вищих «тіла»-«каузальне», «буддхічне» та «атманічне», які у своїй сукупності утворюють «душу» Людини на час її життя [2,7]. Максимальний розвиток Людиною вказаних тіл являється і основною метою її життя, і головним елементом її впливу на послідовний розвиток Реальності через збільшення сумарного, позитивного «досвідного» (інформаційного) рівня вищезазначених тіл.

Таким чином, навіть з цього короткого екскурсу у складну проблему взаємовідносин в системі «Людина-Реальність» впливають і відповідальність Людини, і завдання покладені перед нею, і шляхи їх вирішення. Основним при цьому являються світоглядні проблеми сьогодення, якісна зміна всієї системи освіти і мислення суспільства на основі нових знань, які можуть бути зреалізовані при об'єднанні основних сучасних досягнень представників науки, філософії та релігії [2, с.8].

1. Дульнев Г.Н., *Энергоинформационный обмен в природе*. – СПб.: ИТМО, 2000.-с.135 ;
2. Підкамінь Л.Й., *Енергоінформаційна концепція, як фізична основа Реальності*. Чернівці “Рута”, 2007, с.126; 3. Потеев М.И., *Концепции современного естествознания*. – СПб. Учебник. Питер.- 1999.- с. 350; 4. Куликов Д.Н. "Основы энерго-информационной теории". *Парапсихология и психофизика*, 2000, №2(30), с.60-78 ; 5. Алексеева Л.А. *О некоторых аспектах формирования космической философии В. И. Вернадского. Ноосфера и цивилизация*. – Донецк: ДонНТУ, 2007. - Выпуск 5 (8) – с.5-10; 6. Вернадский В.И. *Несколько слов о ноосфере. Биосфера и ноосфера*. – М.: Айрис-пресс, 2004. – с. 470-483;
7. Підкамінь Л.Й., *Енергоінформаційна структура людини, Матеріали доповідей науково-практичного семінару „Енергоінформаційні процеси-природа та методи захисту”* Випуск.2. Чернівці. „Місто” –2009 г.,с. 6-30 .;
8. Зенин С.В. "Обновление фундамента фундаментальных наук". //Сборник "Научные основы и прикладные проблемы энергоинформационных взаимодействий в природе и обществе", 2000г., с 24-32.